

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská

Katedra fyzikální elektroniky

Úvod do Unixu, cvičení

3 - Procesy

Lubomír Hudec

27. března 2023

Email: hudeclu1@jfji.cvut.cz
T-131A

Opakování

Základy práce v příkazové řádce - přístupová práva, filesystem, vyhledávání

- Zástupné znaky - `~`, `*`, `?`, `..`
- Změna přístupových práv - `chmod`
- Odkazy (pevné/symbolické) - `ln`, `ln -s`
- Souborový systém - `df`, `mount`, `du -h`
- Přesměrování výstupu - `>`, `>>`, `|`
- Vyhledávání - `grep`, `find`
- Porovnání textu - `diff`

Vyhledávání souborů

podle názvu nebo vlastností

Příkaz

```
find <adresář> <hledané vlastnosti>
```

Hledání podle jména souboru:

- `find . -name JménoSouboru` - s rozlišením velkých/malých písmen
- `find . -iname jménosouboru` - bez rozlišení

Hledání podle typu:

- `find . -type f` vyhledá všechny soubory
- `find . -type d` vyhledá všechny složky

Hledání podle velikosti:

- `find . -size +1M -size -5M` vyhledá vše s danou velikostí

Hledání podle přístupových práv:

- `find . -perm 777`

Hledání podle času poslední modifikace

- `find . -mtime 1` vyhledá soubory modifikované za poslední den

Práce s textovým výstupem

Nahrazení znaků:

- `tr <původní sada znaků> <nová sada znaků>`
- `tr a-z A-Z` nahradí malé písmena za velké
- `tr -d 0-9` vymaže všechny číslice 0-9
- `tr -s " " \\t` nahradí více mezer jedním tabulátorem

Výběr části textu:

- `cut -f N` vybere N-tý sloupec
- `cut -c 1-5` vybere 1. až 5. znak (sloupec znaků)

Setřídění řádků (podle abecedy nebo jiného kritéria) - `sort (-h, -M)`

Vyřazení duplicitních výskytů - `uniq`

Obrácení pořadí řádků - `tac`

Vložení vstupu/výstupu jako argument příkazu - `xargs <příkaz>`

Užitečné klávesové zkratky

Ovládání terminálu:

Tab	Doplnění cesty/příkazu
Ctrl+L	Vymaže obsah obrazovky (terminálu)
Ctrl+U/Y	Vyjmutí a vložení obsahu řádky
Ctrl+←/→	Posouvání kurzoru mezi argumenty příkazu
↑/↓	Listování v historii příkazů

Ovládání úloh:

Ctrl+C	Ukončení úlohy na popředí
Ctrl+Z	Pozastavení úlohy
Ctrl+D	Zkratka pro EOF znak (konec souboru)
Ctrl+S	Pozastavení výpisu výstupu úlohy (obnovení Ctrl+Q)

- Každý spuštěný program/proces je označen unikátním **PID**
- Zobrazení běžících procesů - `ps`, `jobs`, `top`, `htop`
- Přihlášení uživatele - `w`, `who`
- Ukončení procesu pomocí `kill`, `pkill`
- Vyhledání PID procesu - `pgrep`
- Spuštění jednoho či více procesů v zadaný čas pomocí `at <čas>`

Priority procesu:

- Spuštění se sníženou prioritou: `nice -n <priorita> <příkaz>`
- Změna priority běžícího procesu: `renice -n <priorita> -p <PID>`

Proces se spustí na pozadí pokud přidáme `&` za příkazem

Pokračování v pozastaveném procesu: `fg` nebo `bg`

Archivace / Komprimace

tar (Tape Archiver)

- slouží ke sloučení souborů/složek do archívů

- Vytvoření: `tar -cf <jméno> <soubory>`
- Extrakce: `tar -xf <extrahovaný soubor>`
- Výpis obsahu: `tar -tvf <archív>`
- `-z/-j/-Z ...` volba komprimační metody

Komprimace:

- `gzip / gunzip <archív> (.gz)`
- `zip / unzip (.zip)`
- `rar / unrar (.rar)`